

Příloha k oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední:

Poučení o základních právech a povinnostech účastníků správního řízení vyplývajících ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

1. Práva:

- 1) **Právo na poučení.** Účastník řízení, resp. každá osoba, jíž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká (dále jen „dotčená osoba“), má právo na přiměřené poučení o svých právech a povinnostech (§ 4 odst. 2). Správní orgán s dostatečným předstihem uvědomí dotčené osoby o úkonu, který učiní (§ 4 odst. 3), a umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy (§ 4 odst. 4).
- 2) **Právo namítat podjatost úřední osoby,** jakmile se o ní účastník řízení dozví (§ 14 odst. 2).
- 3) **Právo na tlumočníka** (§ 16 odst. 3) v případě, že účastník prohlásí, že neovládá jednací jazyk. Tlumočníka si žadatel na své náklady obstará sám. Tím není dotčena povinnost jednat v českém nebo slovenském jazyce (§ 16 odst. 1).
- 4) **Právo činit podání a jednat v jazyce své národnosti** (§ 16 odst. 4), jde-li o občana ČR příslušejícího k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území ČR.
- 5) **Právo účastníka zvolit si způsob doručení** (§ 19 odst. 3). Pokud to nevylučuje zákon nebo povaha věci, má účastník řízení právo nechat si doručovat písemnosti na doručovací adresu nebo na elektronickou adresu, kterou správnímu úřadu sdělí. Účastník řízení má dále **právo na doručení do vlastních rukou** u písemnosti, u níž hrozí, že by mohla být vydána jinému účastníkovi řízení, který má na věci protichůdný zájem (§ 19 odst. 5).
- 6) **Právo na prominutí zmeškání úkonu** (§ 24 odst. 2). Prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41 požádat o prominutí zmeškání úkonu. Pokud tato osoba skutečně prokáže, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jejího zavinění, pak správní orgán zmeškání úkonu promine (§ 41 odst. 4).
- 7) **Právo nechat se zastoupit zvoleným zmocněncem** (§ 33 odst. 1). Účastník řízení má právo zvolit si na základě plné moci zmocněnce, který jej bude v řízení zastupovat. Účastníci si mohou zvolit i společného zmocněnce či několik společných zmocněnců (§ 35).
- 8) **Právo navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy** po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí (§ 36 odst. 1). Účastník řízení má **právo vyjádřit svá stanoviska** a pokud o to požádá, správní orgán mu poskytne informace o řízení (§ 36 odst. 2). Účastník má dále **právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ve věci k podkladům rozhodnutí** (§ 36 odst. 3). To se netýká účastníka, jehož žádosti se v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.
- 9) Pokud účastník řízení podává podání osobně, má **právo na pomoc a poučení ze strany správního orgánu** v případě, že jím učiněné podání trpí právními vadami a nedostatky (§ 37 odst. 3 a § 45 odst. 2).

- 10) **Právo nahlížet do spisu**, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 38 odst. 1). S tímto právem je spojeno **právo činit si výpisky** a **právo na to, aby správní orgán pořídil kopii spisu** nebo jeho části (§ 38 odst. 4).
- 11) **Právo požádat o prodloužení lhůty k provedení úkonu** (§ 39 odst. 2).
- 12) **Právo účastnit se ústního jednání a právo navrhnout veřejnost ústního jednání** (§ 49).
- 13) **Právo být včas vyrozuměn o provádění důkazů mimo ústní jednání** (§ 51 odst. 2). Správní orgán má povinnost vyrozumět včas účastníky řízení o provádění důkazů mimo ústní jednání. Tuto povinnost nemá vůči účastníkovi, který se tohoto svého práva vzdal.
- 14) **Právo požádat správní orgán, aby nařídil předběžné opatření** (§ 61). O této žádosti musí být rozhodnuto do 10 dnů.
- 15) **Právo žádat o přerušování řízení** (§ 64 odst. 3).
- 16) **Právo obdržet na požádání stejnopis rozhodnutí nebo stejnopis výrokové části rozhodnutí** (§ 69).
- 17) **Právo požádat o provedení opravy zřejmých nesprávností v písemném vyhotovení rozhodnutí** (§ 70).
- 18) **Právo na oznámení rozhodnutí** (§ 72).
- 19) **Právo podat žádost o opatření proti nečinnosti** (§ 80 odst. 3). Po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí může účastník uplatnit toto své právo.
- 20) Účastník má **právo podat proti rozhodnutí odvolání**, pokud zákon nestanoví jinak (§ 81 odst. 1). Právo podat toto odvolání nepřísluší účastníkovi, který se po oznámení rozhodnutí tohoto práva písemně nebo ústně do protokolu vzdal (§ 81 odst. 2). **Osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, má právo podat odvolání do 30 dnů od chvíle, kdy se o rozhodnutí a řešení otázky dozvěděla**, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků (§ 84 odst. 1).
- 21) **Účastník je oprávněn dát podnět k přezkumnému řízení** (§ 94 odst. 1).
- 22) **Právo podat žádost o obnovu řízení** (§ 100 odst. 2).
- 23) Účastník řízení má v zákonem stanovených případech **právo požádat, aby nadřízený správní orgán převzal věc od příslušného správního orgánu a ve věci rozhodl** (§ 131 odst. 1).
- 24) Účastník má **právo požádat správní orgán o spojení různých řízení**, k nimž je příslušný, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí (§ 140 odst. 1).

- 25) **Právo požádat správní orgán, aby přijal peněžitou nebo nepeněžitou záruku za splnění povinnosti (§ 147 odst. 1).**
- 26) **Právo domáhat se mezitímního rozhodnutí nebo rozhodnutí v části věci v rámci ochrany před nečinností správního orgánu (§ 148 odst. 3).**

Další práva účastníků vyplývají např. z povinností správních orgánů.

2. Povinnosti:

- 1) Dotčená osoba **má povinnost bezodkladně upozornit správní orgán na skutečnost, že u více správních orgánů probíhá současně více postupů souvisejících s týmiž právy a povinnostmi dotčené osoby (§ 8 odst. 1).**
- 2) U právnických osob platí, **že každý, kdo činí úkony, má povinnost prokázat své oprávnění** činit úkony jménem právnické osoby, resp. za právnickou osobu (§ 30 odst. 5).
- 3) **Povinností účastníka řízení je předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti (§ 36 odst. 4).**
- 4) Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, **má účastník řízení povinnost poskytovat** správnímu orgánu při opatrování podkladů pro vydání rozhodnutí veškerou potřebnou **součinnost** (§ 50 odst. 2).
- 5) **Účastník řízení je povinen označit důkazy na podporu svých tvrzení.** Správní orgán není návrhy účastníků vázán (§ 52).
- 6) Pokud o tom vydá správní orgán usnesení, **vzniká tomu, kdo má listinu potřebnou k provedení důkazu, povinnost ji předložit** (53 odst. 1).
- 7) Vlastník nebo uživatel věci nebo **ten, kdo má věc u sebe, je povinen předložit ji správnímu orgánu nebo strpět ohledání věci na místě** (§ 54 odst. 1).
- 8) Předvolaný je **povinen se na předvolání dostavit včas na určené místo** nebo se ze závažných důvodů omluvit (§ 59).
- 9) Pokud správní orgán nařídí předběžné opatření, **je účastník (nebo jiná osoba) povinen podle konkrétního předběžného opatření něco vykonat, něčeho se zdržet, něco strpět nebo zajistit věc** jako důkazní prostředek či předmět exekuce (§ 61 odst. 1).
- 10) **Osoba, které bylo oznámeno rozhodnutí o zajištění věci, je povinna tuto věc správnímu orgánu vydat** (§ 61 odst. 4).
- 11) Účastník řízení má dále **povinnost neztěžovat postup při řízení** a při jeho ztížení se podrobit pořádkovému opatření (62 odst. 1).
- 12) **Povinnost nahradit náklady řízení, které by jinak správnímu orgánu nevznikly,** pokud to správní orgán uloží (79 odst. 6).
- 13) **Povinnost složit peněžitou nebo nepeněžitou záruku za splnění povinnosti,** pokud to správní orgán uloží (§ 147 odst. 1).